

Ciutat i natura: on queden les fronteres

El metabolisme urbà, un cicle que no s'atura

A principis del segle xx, la població urbana no sobrepassava el 13%, i només hi havia 12 ciutats que superaven el milió d'habitants.

Actualment, més de la meitat de la població mundial viu en entorns urbans, i hi ha més de 500 ciutats de més d'un milió d'habitants.

Les ciutats s'han convertit en espais de relació i d'intercanvi, de treball i de diversió per als seus habitants.

Són llocs on hi ha fluxos cap a totes direccions!

És el metabolisme urbà, que no s'atura.

La ciutat és un sistema que necessita un gran nombre de subministraments per poder funcionar correctament: oxigen, primeres matèries, radiació solar, energia, aigua... Aquests subministraments permeten generar, per exemple, productes manufacturats, serveis o espais de relació que alhora produeixen emissions de gasos contaminants, residus sòlids o aigües residuals, entre d'altres.

Les ciutats amb un metabolisme ineficient reclamen massa de la natura; però quan el metabolisme és eficient, les disfuncions ambientals es minimitzen i la qualitat de vida dels ciutadans millora.

Què aporta la natura a la ciutat?

En aquest metabolisme cíclic, el verd urbà hi té una funció clau:

En la regulació climàtica, per poder aconseguir temperatures més suaus i confortables.

En el cicle de l'aigua, ja que permet recuperar l'aigua de la pluja i alhora evita que hi hagi processos d'erosió o d'inundació.

En la retenció de contaminants atmosfèrics i en la reducció del soroll, la qual cosa afavoreix el benestar i la salut dels ciutadans, que també troben en els espais verds àrees per esbargir-se, passejar, fer esport, jugar, inspirar-se i gaudir del paisatge.

O també en la producció d'aliments, a través dels horts urbans.

A més, la presència de vegetació a la ciutat afavoreix la retenció de CO₂ i contribueix a mitigar el canvi climàtic.

D'altra banda, les ciutats guanyen en biodiversitat, amb més presència de fauna i flora.

La vegetació urbana dilueix les fronteres amb el territori que envolta la ciutat i la fa més habitable, ja que fomenta les relacions humanes i la convivència i, per tant, la cohesió social.

Tot el que acabem de dir són molts dels serveis ecosistèmics que ens aporta el verd urbà!

Cap a la renaturalització de la ciutat-

Renaturalitzant la ciutat també recuperem els serveis que ens ofereix la natura, que passa de tenir tan sols un paper estètic a ser un element estructurant i funcional essencial!

Al segle XIX, l'expansió de les ciutats ja es projectava tenint en compte els vincles amb l'entorn.

A Barcelona, el Pla Cerdà va establir una relació harmònica i un equilibri entre la zona edificable i l'espai lliure, amb l'objectiu d'assolir una ciutat amable.

Al segle XX, tant a Europa com als Estats Units es promou una arquitectura i un urbanisme d'escala humana i social.

Apareixen conceptes com la ciutat jardí o els estàndards de zona verda, i es configuren les xarxes de parcs urbans.

Això no obstant, de vegades les necessitats d'habitatge per a milions de persones que migren a les ciutats comporta una ocupació desordenada i precària dels espais lliures i, com a conseqüència, es perden espais verds.

Progressivament, la ciutat s'ha anat desconnectant de la natura, i fins i tot hi ha casos en què l'espai urbà i el natural s'han separat amb fronteres abruptes.

Amb la renaturalització de la ciutat, el fet urbà i el natural ja no són oposats.

El ciutadà deixa de percebre la natura com allò que es troba a fora del seu hàbitat i pren consciència que en forma part.

La renaturalització de les ciutats s'estén a totes les escales (el barri, l'edifici, l'habitatge) i a totes les alçades (terrats, façanes...), tant en l'àmbit públic com en el privat:

Es recuperen interiors d'illes com a espais lliures.

Es reconverteixen espais en corredors verds.

Es remodelen espais en transició amb vegetació funcional.

Es dissenyen façanes verdes i terrats vegetats.

Es promocionen horts urbans, amb una funció social important.

La renaturalització està cada vegada més a prop de les ciutats.

Com les podem reconnectar amb el territori que les envolta?

Com podem fer que el ciutadà participi en aquesta reconexió amb la natura?

[Des d'Ecotendències CosmoCaixa debatrem sobre el model de ciutat del segle XXI, una ciutat més sostenible i verda, més saludable i equitativa].